

Commentaar op de wetsvoorstellen Bonte, Vienne en het voorontwerp van wet betreffende de wet op de collectieve schuldenregeling

Platform Dag zonder krediet

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIGING	3
2	COMMENTAREN OP EN ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN 28/04/2011 INGEDIEND DOOR DE HEREN HANS BONTE EN YVAN MAYEUR, MEVROUW SONJA BECQ, DE HEER CHRISTIAN BROTCORNE, MEVROUW ZOÉ GENOT EN DE HEREN STEFAAN VAN HECKE EN RENAAT LANDUYT (DOC 53 1410/001)	5
	● Art.2, 1° / Art. 1675/9, §1 ^{er} , 4° du C. jud.	5
	● Art. 2, 2° / Art. 1675/9, §4 du C. jud.	5
	● Art. 2, 3° – Art. 1675/9, §5 du C. jud.	7
	● Art. 3 – art. 1675/10, §6	8
	● Art. 4 – art. 1675/11	9
	● Art.5, 1° / 1675/17, §1 ^{er}	10
	● Art. 5, 1° / 1675/17, §3	11
3	COMMENTAREN OP EN ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN 19 OKTOBER 2010 INGEDIEND DOOR MEVROUW CHRISTIANE VIENNE C.S. (DOC 53 0414/001)	12
	● Article 1675/9 § 4 : indexation du pécule	12
	● Article 1675/13bis §2 : la remise de dettes totale	12
	● Article 1675/17, § 3, alinéa premier	13
4	COMMENTAREN OP EN ANALYSE VAN HET VOORONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE SCHULDBEMIDDELAARS IN DE COLLECTIEVE SCHULDENREGELING (WERKDOCUMENT)	13
	● Art 1675/ 17 §1 ^{er} : la formation des médiateurs judiciaires	13
	● Art 1675/ 17 §3, al 2 – la communication du rapport Annuel	13
	● Art 1675/17 nouveau § 4 : Communication et disponibilité	13
5	BIJLAGE: GECOÖRDINEERDE TEKST VAN DE VOORGESTELDE AMENDEMENTEN	13

1 INLEIDING

De hieronder genoemde verenigingen¹, die deel uitmaken van het Platform Dag zonder Krediet zijn verheugd over de interesse die de parlementsleden en de regering tonen voor de preventie en de bestrijding van overmatige schuldenlast.

Tal van studies hebben gewezen op de problemen in het kader van de procedure voor collectieve schuldenregeling. Deze studies worden uitvoerig besproken in de memorie van toelichting van de hieronder besproken voorstellen.

Wij stellen met groot genoegen vast dat u bereid bent om deze problemen aan te pakken.

Wij willen ten stelligste benadrukken dat wij het volledig eens zijn met de aangehaalde vaststellingen en de geformuleerde doelstellingen.

Vanuit onze ervaring op het vlak van schuldbemiddeling, zowel aan de kant van de gebruiker als aan de kant van de schuldbemiddelaar, lijken bepaalde voorstellen ons evenwel moeilijk uitvoerbaar, of minder doeltreffend.

De hieronder voorgestelde amendementen hebben dus voornamelijk als doel de teksten doeltreffend en samenhangend te maken, met het oog op het realiseren van de vooropgestelde doelstellingen en rekening houdend met de realiteit en de praktijk op het terrein.

Elk van deze amendementen werd uitvoerig besproken tijdens werkvergaderingen en vertegenwoordigt voor de ondertekenende verenigingen het minimum dat moet worden gerealiseerd.

In wat volgt vindt u:

- ⇒ De commentaren en de analyse van het Voorstel van 28/04/2011 ingediend door de heer Hans Bonte c.s. (DOC 53 1410/001)
- ⇒ De commentaar en de analyse van het Voorstel van 19 oktober 2010 ingediend door mevrouw Christiane Vienne c.s. (Doc 53 0414/001)
- ⇒ De commentaar en de analyse van het voorontwerp van wet betreffende de schuldbemiddelaars in de collectieve schuldenregeling (werkdocument overgemaakt tijdens vergaderingen van de interministeriële conferentie)

Het is ook duidelijk dat sommige ondertekenende verenigingen nog verder zouden willen gaan (bijvoorbeeld voor wat betreft het probleem van het leefgeld dat aan de schuldenaars wordt uitgekeerd, de duur van de regelingen of de verduidelijking van de opdracht van de schuldbemiddelaar in de loop van de procedure voor collectieve schuldenregeling en het toezicht door de rechter).

¹ Equipes Populaires, Centre d'Appui Médiation de dettes (anciennement Grepa), CRIOC/OIVO, Groupe Action Surendettement, Centre de Référence du Hainaut (CRéNo), Vlaams Centrum Schuldbemiddeling (VCS), Beweging van mensen met laag inkomen en kinderen, Centre de référence de Liège (GILS), Réseau Financement Alternatif, Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Centre de référence de Namur (MEDENAM), CSC/ACV, FGTB/ABVV, JOC/F, Réseau belge de lutte contre la pauvreté, Forum bruxellois de lutte contre la pauvreté, Réseau wallon de lutte contre la pauvreté, KWB, KAV, UROC-Nord Pas-de-Calais

Bovendien zijn er nog andere problemen in het kader van de procedure voor collectieve schuldenregeling die hier niet aan bod komen (onder meer het probleem van de ongelijke honoraria en kosten voor schuldbemiddeling die in de verschillende arrondissementen worden aangerekend, van het aanvraagformulier dat eveneens erg verschillend is van het ene arrondissement tot het andere, enz ...).

Parlementsleden die zich verder in deze problematiek wensen te verdiepen, verwijzen wij graag naar de studies en aanbevelingen gepubliceerd door het Verbruikersateljee², de vzw Steunpunt Schuldbemiddeling (ex Grepa)³, het Vlaamse Centrum Schuldbemiddeling⁴, Centrum Kauwenberg (lid van Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen).⁵

² ETUDE PARTICIPATIVE SUR LE SURENDETTEMENT réalisée avec l'asbl DIGNITAS
http://www.grepa.be/gen_contentDetail.cfm?newID=2142&zeMnpID=103

³ LE REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES : CONSTATS ET RECOMMANDATIONS - 2009
http://www.grepa.be/gen_contentDetail.cfm?newID=1453&zeMnpID=106
http://www.grepa.be/gen_contentDetail.cfm?newID=1453&zeMnpID=106&lg=NL

⁴ 10 JAAR COLLECTIEVE SCHULDENREGELING. VISIE, ERVARINGEN EN AANBEVELINGEN VAN DE ERKENDE INSTELLINGEN VOOR SCHULDBEMIDDELING IN VLAANDEREN":
<http://www.centrumschuldbemiddeling.be/uploads/documentenbank/65769d152f272bc01ca4b13ff4dad4b1.pdf>

⁵ SCHULDBEMIDDELING ONTOEREIKEND?
www.kauwenberg.be/documentatie/website/eigen.htm

2 COMMENTAREN OP EN ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN 28/04/2011 INGEDIEND DOOR DE HEREN HANS BONTE EN YVAN MAYEUR, MEVROUW SONJA BECQ, DE HEER CHRISTIAN BROTCORNE, MEVROUW ZOÉ GENOT EN DE HEREN STEFAAN VAN HECKE EN RENAAT LANDUYT (DOC 53 1410/001)

● Art. 2, 1° / Art. 1675/9, §1, 4° van het Gerechtelijk Wetboek

De huidige tekst bepaalt dat de debiteuren van de schuldenaar iedere betaling moeten uitvoeren "in handen van de schuldbemiddelaar".

Het voorstel voorziet dat de betalingen worden gestort op de schuldbemiddelingsrekening.

Positief advies

Geen commentaar

● Art. 2, 2° / Art. 1675/9, §4 van het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 1675/9 §4 bepaalt dat het aan de schuldenaar uitgekeerde leefgeld niet lager mag zijn dan de bedragen die niet in beslag mogen genomen worden zoals bepaald in art. 1409-1412 van het Gerechtelijk Wetboek. Mits schriftelijk akkoord van de schuldenaar, kan het leefgeld echter lager liggen dan dit bedrag, zonder dat het evenwel lager mag zijn dan het leefloon.

De in art.1409-1412 van het Gerechtelijk Wetboek vastgelegde bedragen houden rekening met het aantal kinderen te laste.

De bedragen van het leefloon houden rekening met de categorieën (samenwonend-alleenstaand).

Het voorstel voorziet in de verhoging van het leefloon met het bedrag van de kinderbijslag.

Genuanceerd advies / Voorgestelde amendementen

Wij onderschrijven ten volle de algemene doelstelling van het voorstel dat erin bestaat te garanderen dat tijdens de procedure een leefgeld wordt uitgekeerd dat de verzoeker en zijn gezin toelaat een menswaardig bestaan te leiden en de dagelijkse lasten te betalen.

Wij stellen immers vast dat in vele gevallen onvoldoende rekening wordt gehouden met de specifieke gezinssituatie van de verzoeker en van de uitgaven die noodzakelijk zijn voor hemzelf en zijn gezin. Wij behandelen een groot aantal dossiers waarin het toegekende leefgeld onvoldoende is, de lasten worden onderschat of zelfs helemaal over het hoofd gezien, zoals bijvoorbeeld een spaarpotje voor de jaarlijkse facturen/kosten (energierekening, taksen, belastingen...) enz.

Wij stellen verder vast dat in veel arrondissementen de gerechtelijke bemiddelaars en de magistraten oordelen dat in de fase van de minnelijke regeling en mits het akkoord van de schuldenaar, het leefgeld mag verlaagd worden tot onder het leefloon. Het akkoord van de schuldenaar is in deze gevallen erg relatief aangezien hij geen andere keuze heeft dan akkoord te gaan opdat de procedure zou blijven lopen.

Wij zijn van mening dat de wetgever prioritair en zonder enige dubbelzinnigheid moet vastleggen dat het leefloon een absoluut minimum is.

Voor wat betreft het voorstel om het leefloon te vermeerderen met de kinderbijslag zijn de standpunten van de partners genuanceerder.

Sommige bemiddelaars zijn inderdaad van mening dat het in bepaalde situaties (bijvoorbeeld, wanneer de verzoeker samenwoont met een persoon die inkomsten heeft, wanneer de verzoeker

bij zijn ouders woont of als de huur heel laag is) mogelijk kan zijn om geld vrij te maken voor de schuldeisers, waarbij een kleiner bedrag overblijft dan het leefloon vermeerderd met de kinderbijslag.

Het lijkt ons echter evident dat de menselijke waardigheid slechts doeltreffend kan worden beschermd als de gezinslasten correct worden ingeschat.

Verder vinden wij het van essentieel belang dat de betaling van de kosten voor het onderwijs en het onderhoud van de kinderen (schoolgeld, medische zorgen enz.) tijdens de procedure wordt verzekerd.

Die doelstelling kan enkel worden verwezenlijkt als de schuldbemiddelaar een correct en gedetailleerd budget opstelt van de inkomsten en uitgaven van het gezin, daarbij rekening houdend met de gezinssamenstelling.

Het opstellen van een budget is de hoeksteen van de uitwerking van de schuldenregeling. Zoals hierboven aangehaald, stellen wij echter vaak vast dat de gezinslasten niet correct worden begroot, dat bepaalde posten worden onderschat of zelfs over het hoofd worden gezien, dat er geen spaarpotje wordt voorzien voor de jaarlijkse facturen, taksen, belastingen, verzekeringen, onvoorziene kosten enz.

Voorgestelde amendementen

Om dergelijke situaties te voorkomen, stellen wij diverse amendementen voor:

1. Verduidelijken van artikel 1675/9 §4 zodat het leefgeld in geen geval, zelfs niet bij een minnelijke aanzuiveringsregeling, lager kan zijn dan het leefloon
2. Opnemen van een nieuw artikel 1675/9 §4 bis dat het volgende bepaalt: "*Het door de schuldbemiddelaar ter beschikking gestelde leefgeld moet toelaten om de kosten te betalen die onontbeerlijk zijn voor het behoud van de menselijke waardigheid van de verzoeker en zijn gezin.*

Hiertoe stelt de gerechtelijke bemiddelaar een gedetailleerd en actueel budget op van de inkomsten, de lasten en het besteedbare inkomen van het gezin, volgens een door de Koning vast te leggen model.

Dat budget dient rekening te houden met de samenstelling van het gezin en met name het aantal kinderen. Het totale bedrag dat wordt gereserveerd voor het betalen van de kosten voor het onderhoud en het onderwijs van de kinderen mag in geen geval lager zijn dan het bedrag van de kinderbijslag

Indien blijkt dat het leefgeld lager is dan het bedrag dat met toepassing van de artikelen 1409 tot 1412 beschermd wordt, is het akkoord van de verzoeker noodzakelijk. Het leefgeld mag echter in geen geval lager zijn dan het leefloon."

3. Er op toezien dat de gerechtelijke bemiddelaar het leefgeld vastlegt op basis van een correcte begroting van de inkomsten en lasten van het gezin, dat wil zeggen dat hij een gedetailleerd en actueel budget moet opmaken op het ogenblik dat de regeling wordt uitgewerkt, en er voor zorgen hierop wordt toegezien door de magistraat.

Opnemen van een nieuw artikel 1675/10§2bis in de wet: "*In de minnelijke aanzuiveringsregeling is het gedetailleerde en actuele budget opgenomen van de inkomsten, de lasten en het besteedbare inkomen van het gezin. Dat budget dient rekening te houden met de samenstelling van het gezin en met name het aantal kinderen. Het totale bedrag dat wordt gereserveerd voor het betalen van de kosten voor het onderhoud en het onderwijs van de kinderen mag in geen geval lager zijn dan het bedrag van de kinderbijslag dat het gezin ontvangt*".

4. De verschillende praktijken op het terrein harmoniseren en het gebruik invoeren van een standaard budgetformulier waarvan de inhoud door de Koning wordt vastgelegd.

● **Art. 2, 3° – Art. 1675/9, §5 van het Gerechtelijk Wetboek**

Het voorstel voorziet in de tekst een nieuwe § gewijd aan de schuldbemiddelingsrekening.

De hoofdpunten zijn de volgende :

1. de rekening wordt geopend door de gerechtelijke bemiddelaar op naam van de schuldenaar;
2. de schuldenaar heeft toegang tot de gegevens van de rekening (raadpleging, ontvangst van de uittreksels) ;
3. de schuldenaar mag de rekening gebruiken tot een bedrag gelijk aan het leefgeld;
4. na de afsluiting of herroeping mag de schuldenaar vrij beschikken over de rekening.

Genuanceerd advies / Voorgestelde amendementen

De doelstelling is lovenswaardig (de procedure transparanter maken en bepaalde toestanden voorkomen, die men in de praktijk nog tegenkomt, waarbij schuldenaars zonder inkomsten vallen omdat de gerechtelijke bemiddelaar vergeten is om hun maandelijks leefgeld te storten).

Wij gaan ook akkoord met de principes die hier verdedigd worden, namelijk:

- het statuut van de schuldbemiddelingsrekening moet gereguleerd worden (tot op vandaag wordt de schuldbemiddelingsrekening zelfs niet vernoemd in de wet)
- de schuldenaar heeft het recht om de gegevens van de rekening te raadplegen. Dat is des te belangrijker daar in sommige gevallen (deze praktijk komt veel voor in Vlaanderen) de gerechtelijke bemiddelaar aan budgetbegeleiding doet en bepaalde facturen voor rekening van de schuldenaar betaalt (afhankelijk van het geval kan dit gaan van de betaling van de verzekeringen en/of jaarlijkse belastingen, tot de betaling van de huur, gas en elektriciteit, onderwijskosten enz.).

Voor wat betreft de mogelijkheid van de schuldenaar om de rekening te gebruiken en er het bedrag van het leefgeld af te halen, brengt de meerderheid van de mensen uit de praktijk een negatief advies uit. Het komt ons immers voor dat:

- eerst moet worden nagegaan of dit op het niveau van de bank haalbaar is
- er verder een risico bestaat op fraude of fouten aangezien het huidige banksysteem aan rekeninghouders toelaat om op zeer korte tijd meerdere geldafhalingen te verrichten aan verschillende automaten waarbij de totale afgehaalde som hoger kan zijn dan de vastgelegde limiet, en waarbij deze debetstanden niet onmiddellijk op de rekening geboekt worden. Er kan bijgevolg niet worden gegarandeerd dat de schuldenaar de limiet van het leefgeld niet kan overschrijden.

De risico's die een medebeheer van de schuldbemiddelingsrekening inhoudt lijken ons dan ook te groot ten opzichte van het nagestreefde doel.

Om de procedure transparanter te maken voor de schuldenaar en om conflicten te vermijden, zijn wij echter wel van mening dat het opportuun is om te herbekijken welke informatie aan de schuldenaar moet worden doorgespeeld, met betrekking tot de schuldbemiddelingsrekening, maar ook over de voortgang van de procedure, enz. (zie verder de voorstellen betreffende het overmaken van het jaarverslag).

In tal van arrondissementen (Brussel, Bergen, Namen, Dinant) is het reeds zo dat de magistraten de gerechtelijke schuldbemiddelaars aanmoedigen om het jaarverslag, samen met ofwel een afschrift van de rekeninguittreksels (sommige banken bezorgen de uittreksels in tweevoud aan de gerechtelijke bemiddelaar), ofwel het journaal, ofwel een overzicht van de bewegingen op de rekening, aan de schuldenaar over te maken.

Voorgestelde amendementen:

1. De schuldenaar moet kunnen beschikken over het recht om de schuldbemiddelingsrekening daadwerkelijk te raadplegen, hetzij via internet, hetzij via het maandelijks overmaken van de rekeninguittreksels.
2. De schuldenaar moet een kopie van het jaarverslag ontvangen.

● **Art. 3 – art. 1675/10, §6**

Het voorstel beoogt een absolute maximumduur van 7 jaar in te stellen voor de minnelijke regeling.

Genuanceerd advies / Voorgestelde amendementen

Même s’il n’existe pas de données statistiques à ce sujet, on peut avancer des durées de plan en moyenne très longues (8 ans).

Overigens dient gezegd dat de in de regeling vooropgestelde looptijd doorgaans niet begint te lopen op de datum waarop het verzoek toelaatbaar wordt verklaard, maar wel op de datum van de homologatie van de regeling door de rechter (de kwestie wordt niet geregeld in de wet). Als men weet dat er vaak een of twee jaar, of zelfs meer tijd verstrijkt tussen de datum van de beslissing van toelaatbaarheid en de homologatie van de regeling, duurt de procedure in de praktijk gemiddeld erg lang (bijna 10 jaar), wat niet in overeenstemming is met de hoofdbekommernis van de wetgever.

Toch zijn sommige mensen uit de praktijk van mening dat, door de duur van de regeling in absolute zin te beperken tot maximaal 7 jaar, minnelijke regelingen waarbij de verkoop van de woning, die de hoofdverblijfplaats is van de verzoekers, kan worden vermeden door met de schuldeisers langere afbetalingstermijnen te onderhandelen, veel moeilijker haalbaar zullen zijn (bijvoorbeeld: jonge gezinnen die eigenaar zijn en die nooit een woning zullen vinden voor een prijs die lager ligt dan de maandelijkse aflossing van de hypothecaire lening voor hun huidige woning). De verzoekers zijn vaak vragende partij om de duur van de regeling te verlengen om zo de verkoop van hun woning te vermijden.

Sommigen benadrukken verder dat voor bepaalde categorieën van schuldenaars (bijvoorbeeld landbouwers), aanzuiveringsregelingen over een vrij lange duur (meer dan 7 jaar) worden voorgesteld om hen de kans te geven hun eigendom, die tevens hun werkinstrument is, te behouden. Ook hier zijn de langere regelingen nodig om de verkoop te vermijden van vastgoed dat onontbeerlijk is voor de uitoefening van het beroep van de schuldenaar.

Sommige mensen uit de praktijk zijn bovendien van oordeel dat het op absolute wijze beperken van de minnelijke regelingen tot een duur van maximaal 7 jaar een fout signaal kan zijn naar de burgerlijke maatschappij toe. Buiten de spijtige gevallen waarin een minnelijke regeling niet mogelijk is omdat deze te grote inspanningen zou vergen, moeten de schuldeisers redelijkerwijs een (gehele of gedeeltelijke) terugbetaling van hun vorderingen overwegen over een periode van meer dan 7 jaar.

In bepaalde gevallen, ten slotte, kan ook worden overwogen om minnelijke regelingen van minder dan vijf jaar voor te stellen.

Het is dus van belang om de gerechtelijke bemiddelaar voldoende manoeuvreerruimte te geven.

Voorgestelde amendementen

1. Wij zijn van mening dat de duur van de minnelijke regeling aan de beoordeling van de bemiddelaar, met toezicht door de rechter, mag worden overgelaten, zoals dat nu het geval is.
2. De duur van 7 jaar kan aangewezen zijn als referentiepunt maar het moet mogelijk zijn om hier, bij wijze van uitzondering en mits motivering, van af te wijken. Bij de homologatie kan de rechter dan een inzagerecht uitoefenen op de door de gerechtelijke bemiddelaar aangehaalde motivering.
3. De wet moet uitdrukkelijk bepalen dat de regeling begint te lopen op de datum van de beslissing van toelaatbaarheid.

● **Art. 4 – art. 1675/11.**

De duur van de minnelijke fase zou beperkt worden tot 2 x 6 maanden. Het zou gaan om een absolute limiet.

Genuanceerd advies/ Voorgestelde amendementen

Huidige praktijk in de verschillende gerechtelijke arrondissementen:

In Namen en Dinant beschikt de bemiddelaar over een 1ste termijn van 6 maanden om een ontwerpregeling op te stellen. Na die termijn kan hij, mits verzending van jaarverslagen, aan de Rechtbank een verlenging vragen die ambtshalve op één jaar wordt vastgesteld. Behoudens uitzonderlijke omstandigheden moet de bemiddelaar na afloop van deze twee termijnen een standpunt hebben ingenomen ten aanzien van de aflossingsmogelijkheden.

In Brussel hoeft de verlenging van de termijn van 6 maanden niet meer te worden aangevraagd bij de rechter. Ze wordt automatisch toegekend zonder dat de bemiddelaar hiervoor zelfs maar een beslissing moet bekomen. In ruil eisen de magistraten dat een verslag wordt overgemaakt op het einde van het jaar volgend op de beslissing van toelaatbaarheid. In dat verslag motiveert de bemiddelaar de redenen voor de verlenging van de termijnen.

Ook *in de provincie Luxemburg* hoeft de schuldbemiddelaar geen verlenging meer aan te vragen. De jaarverslagen moeten elk jaar vanaf de beslissing van toelaatbaarheid worden neergelegd. Ten laatste binnen de twee jaar moet een regeling worden voorgesteld, behalve in zeer uitzonderlijke gevallen die in het verslag worden gemotiveerd. Kan dit niet, maakt de schuldbemiddelaar hiervan een PV op en zal hij het dossier aan de rechter overmaken teneinde eventueel een gerechtelijke aanzuiveringsregeling op leggen.

In Luik is hetzelfde systeem in voege: de bemiddelaar beschikt over een termijn van 18 maanden om zijn ontwerpregeling op te stellen, zonder dat hij hiervoor een verlenging moet aanvragen. De bemiddelaar motiveert de overschrijding van de termijn in een schrijven gericht aan de rechtbank op het einde van de eerste termijn van 6 maanden en vervolgens van 12 maanden.

In Hoei bedraagt de vooropgestelde termijn 500 dagen.

In de praktijk kan soms binnen het jaar een regeling worden voorgesteld, maar vaak zijn de situaties weinig stabiel en is er meer tijd nodig (bijvoorbeeld wanneer het budget niet stabiel is: de verzoeker moet verhuizen, heeft zijn werk verloren, stappen die werden ondernomen om de inkomsten te vergroten hebben nog geen resultaat opgeleverd ...).

Wanneer een absolute tijdslimiet van één jaar zou worden opgelegd, loopt men bijgevolg het risico dat de regeling al snel moet worden herzien als de situatie niet stabiel was op het ogenblik van het voorstel en dat bijkomende procedurekosten worden veroorzaakt ten laste van de schuldenaar.

Er dient evenwel opgemerkt dat een jaar of meer van onzekerheid voor de verzoekers wel erg lang duurt. Het is dan ook van essentieel belang om het principe te handhaven volgens hetwelk de regeling binnen een termijn van 6 maanden moet worden voorgesteld, om ervoor te zorgen dat de verzoeker voldoende op de hoogte wordt gehouden van de voortgang van de procedure, dat hij zich desgevallend kan verzetten tegen een verlenging van de termijn en dat hij beroep kan aantekenen als hij van mening is dat de bemiddelaar nodeloos talmt.

Bovendien moet ook rekening worden gehouden met de werkelijke duur van de procedure en met de door de bemiddelaar geleverde inspanningen. Wanneer tijdens de voorbereidende fase geldsommen worden afgehouden, is het gegrond om daar rekening mee te houden en de regeling te laten lopen vanaf de datum van de beslissing van toelaatbaarheid van het verzoek (inleiding van de procedure) en niet twee of meer jaar later wanneer de regeling wordt gehomologeerd (cf. supra).

Voorgestelde amendementen

1. Wij pleiten dus voor het behoud van de verlengbare termijn van 6 maanden zoals die in de wet is voorzien. De eerste verlenging zou automatisch kunnen zijn, maar nadien moeten de aanvragen tot verlenging absoluut het voorwerp uitmaken van een beslissing van de rechtbank, zodat de schuldenaar hiertegen beroep kan aantekenen als hij van mening is dat de verlenging niet gerechtvaardigd is.
2. De redenen voor de aanvragen tot verlenging moeten in het jaarverslag worden opgenomen.
3. Vanaf de beslissing van toelaatbaarheid van het verzoek moet dat jaarverslag jaarlijks aan de schuldenaar worden overgemaakt.
4. De duur van de regeling moet beginnen lopen op de datum van toelaatbaarheid van het verzoek en niet op de datum van de homologatie van de regeling.

● Art.5, 1° / 1675/17, §1er.

Het voorstel voorziet in een erkenning van de gerechtelijke schuldbemiddelaars.

Positief advies – Voorgesteld amendement

In enkele arrondissementen (Brussel, Bergen) vragen/eisen de magistraten reeds aan de toekomstige schuldbemiddelaars om een opleiding te volgen.

Als we het voorstel beschouwen zoals het nu ter tafel ligt, bestaat dan niet het risico dat in het noorden en het zuiden van het land verschillende erkenningsvoorwaarden zullen gelden?

Wij pleiten eerder voor een verplichte opleiding voor gerechtelijke schuldbemiddelaars.

Bovendien vinden wij dat die opleiding zou moeten worden gevolgd door alle mensen uit de praktijk, zowel advocaten, deurwaarders, notarissen als juristen die werkzaam zijn in een dienst voor schuldbemiddeling.

Voorgestelde amendementen:

Art. 1675/17 § 1 als volgt wijzigen:

"Als schuldbemiddelaar kunnen slechts worden aangewezen: de advocaten, de ministeriële ambtenaren of de gerechtelijke mandatarissen, de overheidsinstellingen of de particuliere instellingen, die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend. Deze instellingen doen hiervoor een beroep op natuurlijke personen die aan de door de bevoegde overheid bepaalde voorwaarden voldoen.

Om in het kader van deze wet als schuldbemiddelaar te worden aangesteld, moet de betrokkene eerst een opleiding gevolgd hebben, in afwijking van artikel 67 § 1 van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet. De Koning legt de modaliteiten van deze opleiding vast⁶.

De schuldbemiddelaars die reeds een mandaat uitoefenen op het ogenblik dat deze modaliteiten worden vastgelegd, beschikken over een termijn van maximaal twee jaar, te tellen vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet, om zich met deze eis in regel te stellen."

⁶ Er moet een overgangperiode van twee jaar worden voorzien voor de bepaling van de inhoud en de modaliteiten van deze opleiding die moet worden uitgewerkt in samenwerking met de Balies, de arbeidsrechtbanken en de regionale instellingen die nu reeds opleidingen organiseren voor de andere spelers op het vlak van schuldbemiddeling (Observatoire du Crédit et de l'Endettement (Waals Gewest), Steunpunt (Brussel), Vlaams Centrum Schuldbemiddeling (Vlaanderen).

● **Art. 5, 1° / 1675/17, §3.**

Het wetsvoorstel voorziet in het overmaken van een jaarverslag aan de schuldenaar.

Positief advies/Voorgestelde amendementen

Dit is een wetswijziging waarvoor wij reeds vaak hebben gepleit. Het overmaken van een gedetailleerd jaarverslag over de voortgang van de procedure enz. aan de schuldenaar zorgt voor een betere communicatie en kan vele nodeloze conflicten vermijden

Dit verslag wordt nu enkel overgemaakt aan de rechter en volgens de huidige wet moet de schuldenaar zich tot de griffie wenden om het te kunnen inkijken.

In de praktijk is het zo dat sommige magistraten er nu reeds voor zorgen dat de schuldenaar een kopie van het jaarverslag ontvangt.

In Namen en Dinant verplicht de Rechtbank de bemiddelaar om een kopie van zijn jaarverslag naar de schuldenaar te sturen, alsook een kopie van het journaal of van de rekeninguittreksels.

In Brussel stuurt de griffie een kopie van het jaarverslag naar de schuldenaar.

In Luik moet het overzicht van de bewegingen op de bemiddelingsrekening of de rekeninguittreksels aan de staat van kosten en erelonen op het einde van het jaarverslag worden gevoegd.

Voorgestelde amendementen

1. Sommige verslagen zijn erg summier of zelfs onvolledig. De wet zou dus absoluut moeten voorschrijven welke informatie het verslag minimaal moet bevatten en dat het in een voor de schuldenaar begrijpelijke taal moet worden opgesteld:
Het verslag moet de voortgang van de procedure beschrijven, de door de bemiddelaar uitgevoerde taken, de redenen voor de verlening van de termijnen, de actuele maatschappelijke en financiële situatie van de betrokkene (onder de vorm van een standaard budgetformulier waarin de verschillende bij koninklijk besluit vast te leggen posten zijn opgenomen) en zijn toekomstperspectieven, de stand van de schuldbemiddelingsrekening en alle overige informatie die de bemiddelaar nuttig acht.
2. Er moet ook over gewaakt worden dat de gerechtelijke bemiddelaar er een afschrift van de rekeninguittreksels van de bemiddelingsrekening bijvoegt, zodat de schuldenaar kan zien waarvoor de bedragen die van de rekening zijn gehaald, hebben gediend.
Bij het verslag moet hetzij een overzicht van de bewegingen op de bemiddelingsrekening, hetzij een afschrift van de rekeninguittreksels van de bemiddelingsrekening worden gevoegd.
3. Sommige gerechtelijke bemiddelaars zijn de mening toegedaan dat het jaarverslag pas na de homologatie van de regeling moet worden verstuurd. Het ware goed om in art. 1675/17 §3 uitdrukkelijk te bepalen dat het verslag elk jaar moet worden toegestuurd *te rekenen vanaf de beslissing van toelaatbaarheid.*
4. Het verslag kan door de gerechtelijke bemiddelaar worden verzonden, maar in dat geval zijn de kosten hiervoor te zijner laste (noodzaak tot herziening van het KB dat de honoraria en kosten vastlegt) of ten laste van de schuldenaar. Als de griffie de verzending regelt, zijn de kosten ten laste van de Staat.
5. Volgens ons volstaat het bovendien niet om enkel het jaarverslag op te sturen: de betrokkene moeten vaker informatie ontvangen over de bemiddelingsrekening zodat hij de door de gerechtelijke bemiddelaar uitgevoerde verrichtingen op regelmatige basis kan volgen. De schuldenaar moet zelf kunnen kiezen via welke weg hij die informatie wenst te ontvangen: ofwel bezorgt de bemiddelaar hem maandelijks een afschrift van de rekeninguittreksels, ofwel zorgt de bemiddelaar er voor dat de verzoeker de informatie over de bemiddelingsrekening via internet kan raadplegen.
6. De bemiddelaar heeft desgevallend de plicht om het jaarverslag mondeling toe te lichten, afhankelijk van de situatie van de schuldenaar of als deze laatste daarom vraagt.

3 COMMENTAREN OP EN ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN 19 OKTOBER 2010 INGEDIEND DOOR MEVROUW CHRISTIANE VIENNE C.S. (DOC 53 0414/001)

- **Artikel 1675/9 § 4: indexering van het leefgeld**

Indexering van het leefgeld op basis van de gezondheidsindex.

Gunstig advies – Voorgestelde amendementen

In sommige arrondissementen wordt de automatische jaarlijkse indexering van het leefgeld automatisch opgenomen in het dictum van de beslissingen/vonnissen; door deze standaardformule op te nemen in het dictum van de beslissingen wordt de procedure goedkoper (de regelingen hoeven niet jaarlijks te worden herzien, waardoor die meerkost voor de verzoeker kan worden vermeden)

Voorgesteld amendement :

indexering op basis van de index van de consumptieprijzen.

- **Artikel 1675/13bis §2: totale kwijtschelding van schulden**

"Behoudens een met redenen omklede beslissing van de rechter, staat de rechter..."

Genuanceerd advies

Wij geloven niet dat deze wijziging het verhoopte effect zal hebben, zijnde de veralgemening van de kwijtschelding van schulden voor onvermogene personen.

De wet is al vrij duidelijk en de beslissingen zijn reeds met redenen omkleed. De automatische totale kwijtschelding van schulden stoot op diepgewortelde waarden binnen de magistratuur en de advocatuur, waarden die te maken hebben met de grondbeginselen van ons burgerlijk wetboek (de beginselen van overeenkomsten die tot wet strekken enz.), alsook op morele waarden: een bepaald idee van verantwoordelijkheid, billijkheid en verdienste: de schuldenaar moet de totale kwijtschelding van de schulden verdienen en een inspanning doen om zijn schuldeisers terug te betalen. Enkel een definitief en volledig onvermogen persoon "verdient" een totale kwijtschelding van schulden.

Zou het echter niet aangewezen zijn om een kortere weg te bedenken (in navolging van de wet Borloo in Frankrijk) wanneer de inkomsten duidelijk ontoereikend zijn en het niet mogelijk is om de schuldeisers te vergoeden? Wanneer de onvermogenheid snel kan worden vastgesteld op basis van de elementen van het verzoek (dat wil zeggen onder meer op basis van de inventaris van de schulden en van het budget), zou het wellicht nuttig zijn om een kortere procedure te overwegen. Op die manier zouden de rechtbanken ontlast kunnen worden, terwijl tevens en nodeloos lange en kostelijke procedures (zowel voor de schuldenaar als voor het Fonds ter bestrijding van overmatige schuldenlast) worden vermeden.

Verder zou het opportuun zijn om de kwestie van de inbeslagnemingen te herzien om met name het 'collectief' beslag (geen beslag na beslag na beslag ... op dezelfde goederen door verschillende schuldeisers) en het gebruik van het PV van niet-bevinding (waarin de gerechtsdeurwaarder het onvermogen van de schuldenaar vaststelt) aan te moedigen.

● **Artikel 1675/17, § 3, eerste lid**

"De rechter ziet er op toe dat alle posten die onontbeerlijk zijn voor het behoud van de menselijke waardigheid worden ingeschreven in de minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling en ziet eveneens toe op de aanpassing van het leefgeld aan de gezondheidsindex."

Positief advies

Dit voorstel ligt in de lijn van ons voorstel om een nieuw Art. 1675/10§2bis in de wet op te nemen. *De minnelijke aanzuiveringsregeling bevat een gedetailleerd en actueel budget van de inkomsten, de lasten en het besteedbare inkomen van het gezin, volgens een door de Koning vast te leggen model.*

Voorgesteld amendement :

de gezondheidsindex vervangen door de index van de *consumptieprijzen*.

4 COMMENTAREN OP EN ANALYSE VAN HET VOORONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE SCHULDBEMIDDELAARS IN DE COLLECTIEVE SCHULDENREGELING (WERKDOCUMENT)

● **Art. 1675/17 §1: opleiding van de gerechtelijke schuldbemiddelaars**

Het voorontwerp van wet voorziet in de verplichte opleiding van de gerechtelijke schuldbemiddelaars.

Positief advies : Zie hoger

● **Art. 1675/ 17 §3, 2de lid – meedeling van het jaarverslag**

Het voorontwerp van wet voorziet erin dat de schuldbemiddelaar een kopie van het jaarverslag moet overmaken aan de schuldenaar.

Positief advies : Zie hoger

● **Art. 1675/17 nieuwe § – communicatie en beschikbaarheid**

Het voorontwerp van wet voorziet erin dat de rechter de bemiddelaar kan vervangen, met name wanneer deze laatste permanent onbeschikbaar is of als de communicatie met de schuldenaar problematisch verloopt.

Positief advies : Zie hoger

5 BIJLAGE: GECOÖRDINEERDE TEKST VAN DE VOORGESTELDE AMENDEMENTEN
